สรุปผลการประชุมคณะกรรมการโคเด็กซ์ สาขาสารพิษตกค้าง (Codex Committee on Pesticide Residues: CCPR) ครั้งที่ ๔๕ ณ เมืองปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน ระหว่างวันที่ ๕-๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖

การประชุมคณะกรรมการโคเด็กซ์ สาขาสารพิษตกค้าง ครั้งที่ ๔๕ มีผู้เข้าประชุม ๓๐๘ คน จากประเทศ สมาชิก ๖๘ ประเทศ สหภาพยุโรป และองค์การระหว่างประเทศ ๖ องค์การ โดยมี Professor Qiao Xiongwu จากสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประธาน สรุปผลการประชุมที่สำคัญได้ดังนี้

๑. ที่ประชุมพิจารณากำหนดเพิ่มเติม แก้ไข ปรับปรุง และยกเลิกค่า MRL แล้วมีมติดังนี้

๑.๑ เห็นชอบมาตรฐาน Maximum Residue Limits (MRL) เพื่อเสนอคณะกรรมาธิการ โคเด็กซ์ (Codex Alimentarius Commission; CAC) ให้การรับรองเพื่อประกาศใช้ ครอบคลุมสารเคมี จำนวน ๓๕ ชนิด รวมค่า MRL ทั้งสิ้น ๓๙๗ ค่า ทั้งนี้เป็นค่าที่ประเทศไทยเสนอจำนวน ๒ ค่า คือ fenvalerate ในคะน้ำและมะม่วง

๑.๒ เสนอคณะกรรมาธิการโคเด็กซ์ยกเลิกค่า MRL ของ pesticide ๒๒ ชนิด รวมค่า MRL ๑๔๖ ค่า ๑.๓ เห็นชอบให้คงค่า MRL ของ pesticide จำนวน ๖ ชนิด ค่า MRL ๕๕ ค่าในขั้นที่ ๔ ทั้งนี้ เนื่องจากต้องรอข้อมูลผลการประเมินจากคณะผู้เชี่ยวชาญ (Joint FAO/WHO Meeting on Pesticide Residues; JMPR) ประเมินเพิ่มเติม โดยส่วนใหญ่เป็นข้อมูลด้านความปลอดภัยที่มีต่อผู้บริโภค ซึ่งคณะ ผู้เชี่ยวชาญ จะพิจารณาค่า MRL ดังกล่าวปลอดภัยต่อผู้บริโภคเพียงพอที่จะประกาศใช้ได้หรือไม่ หรือจะต้อง ปรับลดค่า MRL ลง หรือต้องยกเลิกค่า MRL นั้นไป

- ๒. เห็นชอบแผนการประเมินข้อมูลเพื่อกำหนด Codex MRL ระหว่างปี ๒๕๕๗-๒๕๖๐ ซึ่ง ประเทศไทยต้องจัดส่งข้อมูลสารพิษตกค้างเสนอคณะผู้เชี่ยวชาญ (Joint FAO/WHO Meeting on Pesticide Residues; JMPR) เพื่อประเมิน โดยมีแผนในการจัดส่งข้อมูลสารพิษตกค้าง ดังนี้
 - ปี ๒๕๕๖ Mancozeb ใน กระเจี๊ยบ และ พริก เพื่อประเมินในปี ๒๕๕๗
 - ปี ๒๕๕๗ Metalaxyl ในสับปะรด กับ Lambda-cyhalothrin และ Fipronil ในพืชกลุ่ม Basil เพื่อประเมินในปี ๒๕๕๘
 - ปี ๒๕๕๘ Spinetoram ในมะม่วง เพื่อประเมินในปี ๒๕๕๘

นอกจากนี้ที่ประชุมยังได้รับทราบรายการสารเคมีที่ผู้ประกอบการสารเคมี ไม่สนับสนุนข้อมูล Toxicology ซึ่งจะทำให้ไม่สามารถดำเนินการประเมินเพื่อกำหนดค่า MRL ได้ จำนวน ๑๒ ชนิด ได้แก่ Aldicarb, Dichlofluanid, Dinocap, Methidathion, Bromide ion, Bromopropylate, Tecnazene, Hydrogen phosphide, Bioresmethrin, Permethrin, Fenarimol และ Fenthion

๓. ที่ประชุมพิจารณาข้อเสนอการปรับปรุงการจัดกลุ่มอาหารและอาหารสัตว์และรายชื่อพืชที่เป็น อาหารและอาหารสัตว์แล้วให้ความเห็นชอบรับรองการจัดกลุ่มพืชกลุ่มผัก ๓ กลุ่มย่อย คือกลุ่ม Brassica vegetables (except Brassica leafy vegetables) กลุ่ม Leafy vegetables กลุ่ม Stalk and stem vegetables ที่ขั้นที่ ๗ เพื่อรอเสนอ CAC ให้การรับรองขั้นที่ ๘ กลุ่มผักพร้อมกันทั้งหมด คาดว่าจะต้องใช้เวลา อีก ๑-๒ ปีจึงแล้วเสร็จ นอกจากนี้คณะกรรมการ ยังมีมติผ่านร่างข้อเสนอการปรับปรุงการจัดกลุ่มอาหารและ อาหารสัตว์ กลุ่ม Vegetable – กลุ่มย่อย Root and tuber vegetables โดยรับรองขั้นที่ ๕ และเห็นชอบ

การปรับปรุงฐานข้อมูลปริมาณสารพิษตกค้างบนเว็บไซต์ของ Codex ให้สอดคล้องกับข้อมูลการปรับปรุงการ จัดกลุ่มอาหารและอาหารสัตว์ที่ได้รับความเห็นชอบจาก CAC แล้ว

- ๔. ที่ประชุมเห็นชอบในหลักการและรายชื่อพืชตัวแทนกลุ่มและกลุ่มย่อย (Representative commodities) เพื่อใช้อ้างอิงควบคู่กับรายชื่อพืชที่จัดกลุ่มไว้ตามข้อ ๓ ในการกำหนดค่า Codex MRL โดยให้ เวียนขอความเห็นในขั้นที่ ๓
- ๕. ที่ประชุมเห็นชอบการจำแนกรายการพืช (Commodity) ตามหลักเกณฑ์การจำแนกพืชรอง (Minor crops) ซึ่งที่ประชุมได้ให้ความเห็นชอบแล้วในการประชุมครั้งที่ ๔๔ (ปี ๒๕๕๕) ทั้งนี้ที่ประชุมได้ เห็นชอบให้ตั้งคณะทำงานขึ้นอีกครั้ง เพื่อดำเนินการจำแนกพืชรองบางชนิด ที่ยังไม่สามารถหาข้อสรุปได้ เนื่องจากต้องการข้อมูลเพิ่มเติม โดยมีสาธารณรัฐฝรั่งเศสเป็นประธาน ประเทศไทยและสาธารณรัฐเคนยาเป็น ประธานร่วม
- ๖. ที่ประชุมเห็นชอบกับหลักการและคำแนะนำ (Principle and Guidedance) ในการนำแนวคิด เรื่อง Proportionality Concept มาใช้ประกอบการกำหนดค่า MRL โดย Proportionality Concept สามารถใช้กับ

๖.๑ สารเคมีที่ใช้ทางดิน ทางใบ และใช้กับเมล็ด ยกเว้นการใช้แบบ Post-harvest หรือ Hydroponic

๖.๒ สารเคมีประเภท Insecticides, Fungicides, Herbicides และ Plant growth regulators ยกเว้น desiccants

๖.๓ ข้อมูลการศึกษาที่ Application rate อยู่ในช่วง ๐.๓ – ๔ เท่าของ GAP rate ๖.๔ ใช้ได้ทั้ง Major crop และ Minor crop

๖.๕ Dataset ที่ได้จากการใช้ Proportionality Concept สามารถใช้ processing factor ที่มี อยู่ได้ รวมทั้งค่า MRL ที่ได้จากการใช้แนวคิดนี้ สามารถนำไปใช้ในการประเมินความเสี่ยงได้ตามปกติ

๖.๖ JMPR และประเทศสมาชิก สามารถนำ Proportionality Concept ไปใช้ ในกรณีที่มี จำนวนข้อมูลที่เป็นไปตามกฎ ±๒๕% ของ GAP rate ไม่เพียงพอสำหรับการกำหนดค่า MRL

โดยที่ประชุมมีมติให้นำเสนอคณะกรรมาธิการโคเด็กซ์ให้การรับรองและความเห็นชอบให้ JMPR นำวิธีการนี้ไปใช้ และให้เพิ่มหลักการนี้ในภาคผนวกของ Procedural Manual ในส่วนของ Risk Analysis Principles ที่ใช้สำหรับ CCPR และในเอกสาร FAO Manual เมื่อมีการทบทวนเอกสารครั้งต่อไป

- ๗. ร่างการทบทวนเอกสาร Risk Analysis Principles ที่ใช้ใน CCPR ซึ่งจัดทำโดยคณะทำงานที่มี ประเทศอาร์เจนตินาเป็นประธาน ที่ประชุมพิจารณาและให้ความเห็นชอบต่อร่างใน Section ๕.๒ ถึง ๕.๓ และ section ๗ ตามที่คณะทำงานนำเสนอ อย่างไรก็ตามเนื่องจากมีการปรับปรุงในหลาย section ดังนั้น จำเป็นที่จะต้องมีการเรียบเรียงเอกสารทั้งฉบับใหม่ ที่ประชุมจึงมีมติตั้ง e-WG ขึ้นมาพิจารณาดำเนินการ โดย มีประเทศคอสตาริกา เป็นประธาน ประเทศชิลี เป็นประธานร่วม และให้นำเสนอที่ประชุมพิจารณา ในการ ประชุมครั้งต่อไป โดยคาดว่าจะสามารถนำเสนอคณะกรรมาธิการโคเด็กซ์ ให้การรับรองได้ในการประชุมครั้งที่ ๓๗ ปี ๒๕๕๗
- ๘. เรื่องการจัดทำ PERFORMANCE CRITERIA FOR SUITABILITY ASSESSMENT OF METHODS OF ANALYSIS FOR PESTICIDE RESIDUES หลังจากที่คณะกรรมาธิการโคเด็กซ์ได้ให้ความเห็นชอบยกเลิก มาตรฐาน เรื่อง The standard of analysis of pesticide residues: Recommend Methods (CODEX

STAN ๒๒๙-๑๙๙๓) ไปในปี ๒๕๕๕ และมีมติให้ CCPR พิจารณาความสมควรในการจัดทำ performance criteria analysis for suitability assessment of method of analysis เพื่อเป็นเกณฑ์ใช้ประกอบการ พิจารณาเลือกวิธีการวิเคราะห์สารพิษตกค้างที่เหมาะสมนั้น คณะทำงานได้จัดทำ Discussion paper เรื่อง ดังกล่าวเสนอที่ประชุมเพื่อพิจารณา ซึ่งที่ประชุมพิจารณาแล้วมีเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมาธิการโคเด็กซ์ให้ ความเห็นชอบจัดทำเป็นงานใหม่

๙. เรื่อง Global Data set เพื่อการกำหนดค่า MRL ก่อนที่สารเคมีจะมีการขึ้นทะเบียน ภายใต้เรื่อง The Pilot Project for JMPR Recommendation of MRLs before National Governments or Other Regional Registration Authorities for a Global Joint Review Chemical ซึ่งเป็นการกำหนดค่า MRL ของสารใหม่ (new compounds) โดยใช้ข้อมูลการศึกษาประสิทธิภาพจากประเทศอื่นที่มีการขึ้นทะเบียนสาร นั้นแล้วมาใช้ในการกำหนดอัตราการใช้สารเคมีเพื่อศึกษาข้อมูลการตกค้างของสารเคมีในอีกประเทศหนึ่ง ในที่ ประชุมมีการอภิปรายและพิจารณาเรื่องนี้แล้ว และมีความเห็นแตกต่างกันในการยอมรับให้นำหลักการนี้มาใช้ ในการกำหนด Codex MRL โดยทางสหรัฐอเมริกา แคนาดา และออสเตรเลีย รวมถึงกลุ่มประเทศแอฟริกา สนับสนุนให้ใช้วิธีการนี้ ขณะที่สหภาพยุโรปและประเทศญี่ปุ่นเห็นว่าควรพิจารณาเป็นกรณีไปเนื่องจากพบว่ามี ค่า MRL หลายค่าได้จากการใช้ Application rate ที่มากกว่า ±๒๕% ของ GAP rate ซึ่งผิดหลักการในการ กำหนดค่า MRL อย่างไรก็ตามเนื่องจากความเห็นที่ประชุมยังไม่เป็นฉันทามติ ที่ประชุมจึงเห็นว่ายังไม่ควรใช้ วิธีการนี้ในการกำหนดค่า Codex MRL สำหรับสารใหม่ในเวลานี้